

Vergaderjaar 2004–2005

28 606

Jeugdzorg 2003–2006

Nr. 27

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID,
WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 november 2004

In het Algemeen Overleg met de vaste Kamercommissie voor Justitie op 6 oktober jl. heb ik toegezegd een overzicht te geven van de concrete vorderingen bij het verbeteren van de crisisopvang voor jongeren met ernstige gedragsproblemen. De minister van Justitie en ik hebben de intentie de samenplaatsing te beëindigen van jongeren, die uit oogpunt van bescherming in de justitiële jeugdinrichtingen zijn geplaatst, met jongeren die op strafrechtelijke titel worden geplaatst. Hiervoor moet een adequaat aanbod met de nodige wettelijke en financiële kaders worden geschapen in lijn met de nieuwe Wet op de Jeugdzorg. Over de wijze waarop dit dient te gebeuren voeren wij momenteel de noodzakelijke verkenningen. In afwachting van de uitkomsten hiervan hebben wij al het nodige in gang gezet. Zo willen wij de ergste nood lenigen door te voorkomen dat jongeren maanden in een crisisopvang zitten zonder goede diagnostiek of zicht op een behandeling. De eerste stappen richting een structurele oplossing worden nu al gezet. In deze brief wil ik u, mede namens de Minister van Justitie, het overzicht geven van de in gang gezette maatregelen en wat er tot nu toe is bereikt.

Acties op de korte termijn

Urgentieplan

Op 12 mei hebben de minister van Justitie en ik met de provincies, de Maatschappelijke Ondernemers Groep, GGZ Nederland, VGN en Zorgverzekeraars Nederland afspraken gemaakt om de crisisopvang voor jongeren met ernstige gedragsproblemen te verbeteren. De partijen hebben zich verbonden aan de afspraak om deze jongeren sneller te onderzoeken en waar nodig al te starten met psychiatrische hulp in de justitiële opvanginrichting.

In het kader van dit plan is per justitiële opvanginrichting een multidisciplinair team gevormd. Dit team bestaat uit deskundigen vanuit de bureaus Jeugdzorg (BJZ), de Justitiële jeugdinrichting (JJI), de organisaties voor

licht verstandelijk gehandicapten (LVG) en de jeugd-GGZ. Voor bijna alle JJI's is een multidisciplinair team – hoewel in wisselende samenstelling – bij elkaar geweest.

Bijna alle dossiers (93%) van de aanwezige jongeren die in crisisopvang verblijven zijn gescreend. Deze screening houdt in dat duidelijk wordt:

- Voor welke jongeren het noodzakelijk is om een diagnostisch onderzoek te verrichten waarvoor deskundigheid vanuit de GGZ of LVG vereist is;
- Bij welke jongeren met ambulante hulp kan worden gestart in de JJI;
- Welke jongeren voorrang krijgen bij de plaatsing op de extra klinische plekken.

In iets minder dan de helft van de gevallen waren voldoende diagnostische gegevens voorhanden om een vervolgbehandeling te indiceren. Waar aanvullend psychiatrisch onderzoek noodzakelijk was hebben de meeste GGZ-instellingen dit onderzoek gestart. Dit maakte het mogelijk in een aantal gevallen over te gaan tot ambulante behandeling in de JJI.

De Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) en de organisaties voor licht verstandelijk gehandicapten zullen enkele tientallen nieuwe plekken creëren voor klinische hulp. Voor deze plekken en de ambulante hulp in de JJI's heb ik extra geld beschikbaar gesteld. Het gaat om € 7 miljoen die is vrijgemaakt als onderdeel van de oplossing van knelpunten in de AWBZ.¹

Het werken in multidisciplinaire teams is dermate goed bevallen, dat tijdens een tussenevaluatie de betrokken partijen hebben afgesproken dat de urgentieafspraken van kracht blijven zolang de structurele oplossing nog niet is ingevoerd.

Overigens zijn de urgentieafspraken een goede aanvulling op de aangepaste afspraken in het zogenaamde crisisconvenant over plaatsing van civielrechtelijke jongeren in opvanginrichtingen. Deze aanpassingen houden onder meer in dat de maximale duur van het verblijf in dit kader wordt verlengd van 6 naar 12 weken. Binnen deze periode wordt naast crisisopvang ook crisisinterventie gedaan. De bedoeling van deze aanpassing is om de crisisplaatsing daadwerkelijk binnen 12 weken om te zetten in een vervolgbehandeling.

Experiment Horizon

De Horizon, een instituut voor jeugdzorg en onderwijs, zal in samenwerking met de kinder- en jeugdpsychiatrie per 1 januari 2005 starten met de behandeling van jonge kinderen met ernstige gedragsproblemen in een gesloten setting. Het betreft een experiment van 3 jaar voor (crisis)opvang en behandeling van 10 kinderen tussen de 7 en 13, die op dit moment in justitiële jeugdinrichtingen worden geplaatst.

Scheiding op groepsniveau binnen jji

Binnen het merendeel van de justitiële opvanginrichtingen is gestart met een gefaseerde beëindiging van de samenplaatsing in die gevallen waarbij het evident is dat er geen sprake is van strafrechtelijke antecedenten.

Verbetering van het huidige aanbod

Provincies zullen zich, geheel in lijn met het landelijke beleidskader jeugdzorg, de komende tijd extra richten op:

- Een versterking van de ketenregie: versterking van de coördinerende rol van het bureau jeugdzorg en afspraken met ketenpartners met het

¹ Modernisering AWBZ, brief staatssecretaris VWS over extra beschikbare middelen voor 2004, Kamerstuk 26 631, nr. 105.

oog op een versnelde uitstroom van de doelgroep uit de opvang- en behandelinrichtingen.

- De ontwikkeling van (intersectoraal) preventief aanbod ter voorkoming van de noodzaak van gesloten (crisis)opvang en behandeling;
- De verbetering van de diagnostiek en interventiemogelijkheden voorafgaand aan en gedurende gesloten crisisopvang in een JJI, zoals in het urgentieplan is opgenomen;
- De ontwikkeling van (intersectoraal) behandelaanbod onder meer in vervolg op gesloten crisisopvang en/of gesloten behandeling in een JJI.

Acties voor de langere termijn

In de brief van 1 juli jongstleden nemen de minister van Justitie en ik het standpunt in dat er voldoende en passend zorgaanbod moet komen voor jeugdigen met ernstige gedragsproblemen. Dat aanbod moet gerealiseerd worden binnen de provinciale jeugdzorg, zorg voor lichtverstandelijke gehandicapten en de geestelijke gezondheidszorg. Verder zal het samenplaatsen in de justitiële jeugdinrichtingen die geen strafrechtelijke antecedenten hebben met jeugdigen die dat wel hebben, moeten worden beëindigd. Het tijdspad waarbinnen dit veranderingstraject kan worden gerealiseerd, maakt deel uit van het plan van aanpak. Dit heb ik u voor het einde van dit jaar toegezegd. Ik wil echter komen tot een goed afgewogen aanpak, waar de bedoelde groep jongeren ook echt structureel baat bij heeft. Dit is een complex traject, dat ik zorgvuldig wil doen en waarbij ik voldoende tijd wil nemen om met de verschillende partijen af te stemmen. Dit betekent dat ik u het plan van aanpak eind januari 2005 kan aanbieden. Om geen kostbare tijd verloren te laten gaan heb ik de nodige voorbereidingen al in gang gezet. Het gaat hierbij om:

- *Vorbereiding wetsvoorstel*
Voor de opvang en behandeling van de bedoelde groep in de Jeugdzorg zijn aanpassingen nodig in de Wet op de jeugdzorg. Het is belangrijk dat dat in de jeugdzorg het mogelijk wordt om jongeren met ernstige gedragsproblematiek in een beveiligde omgeving te kunnen opvangen. Ik heb, vooruitlopend op het plan van aanpak, een werkgroep opdracht gegeven de hoofdlijnen voor een wetsvoorstel uit te werken. Deze hoofdlijnen zullen deel uitmaken van het plan van aanpak.
- *Ontwikkelen criteria voor plaatsing in een JJI of in een alternatieve voorziening*
Het moet helder zijn welk aanvullend aanbod noodzakelijk is en hoe de keuze tussen plaatsing in een JJI of plaatsing in een alternatieve voorziening moet worden gemaakt. Ik heb het NIZW opdracht gegeven beide aspecten voor mij uit te werken. Daarmee kan in het plan van aanpak inzicht gegeven worden in de omvang van de doelgroep, de behoefte aan aanvullende voorzieningen en de criteria op basis waarvan plaatsingskeuzes gemaakt worden.
- *Financiële randvoorwaarden*
Om helderheid te verschaffen in het benodigde financiële kader heb ik een interdepartementale werkgroep opdracht gegeven dit uit te werken. Deze werkgroep brengt in kaart welke financiële randvoorwaarden er moeten zijn om de samenplaatsing te beëindigen en een alternatief aanbod in het kader van de WJZ en AWBZ te realiseren.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
C. I. J. M. Ross-van Dorp